

ναι δὲν ἐγγίξουσι τὴν γῆν, καὶ κατὰ συνέπειαν ὁ ἥλιος δὲν γίνεται ὁρατός εἰς ἡμᾶς· ἀλλὰ τινες τῶν ἀκτίνων, πίπτουσαι εἰς τὰ ἀνώτερα μέρη τῆς ἀτμοσφαίρας, ἀντανακλῶνται, ὡς καὶ θλῶνται, ὑπὸ τῶν ἀτμῶν καὶ τῶν μορίων τοῦ αἵρος· καὶ οὕτω διακομιζόμεναι ὀλιγαριθμότεραι καὶ ἀσθενέστεραι εἰς τὴν γῆν, κάμνουσι τὴν ἀμυδρὰν ἐκείνην λάμψιν, ἥτις ὠνομάσθη λυκαυγές. Εἶναι δὲ καὶ ἡ διάταξις αὕτη δεῖγμα τῆς ἀγαθότητος τοῦ Δημιουργοῦ· διότι τὰ ὄργανα τῆς ὁράσεως εἶναι τόσον λεπτά, ὥστε, ἂν ἡ μετάβασις ἐκ τοῦ σκότους εἰς τὸ φῶς δὲν ἐγένετο βαθμηδόν, ὡς τώρα, ἀλλ' αἰφνιδίως καὶ διαμιάς, βεβαίως ἤθελον βλάπτεσθαι. Ὡσαύτως γίνεται βαθμηδόν καὶ ἡ τῆς νυκτὸς πλησίαισις· ἡ ἀπομάκρυνσις τοῦ ἡλίου συνοδεύεται μὲ περιστάσεις ὁμοίας ἐκείνων, αἵτινες συνοδεύουσι τὴν ἀνατολὴν του, καὶ τοιοῦτοτρόπως δὲν ἀποστερούμεθα αἴφνης τοῦ φωτός, τὸ ὁποῖον τοσαύτας ὥρας ἀπηλαύομεν, ἀλλὰ προετοιμαζόμεθα εἰς τὴν ἀναχώρησιν αὐτοῦ κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ δοκιμάζωμεν ἐκ τῆς μεταβολῆς ὅσον εἶναι δυνατόν ὀλιγωτέραν ἐνόχλησιν.

Ἡ διάρκεια τοῦ λυκαυγοῦς δὲν εἶναι πάντοτε ἡ αὕτη, ἀλλὰ διαφέρει κατὰ τὴν διάφορον πυκνότητα τῆς ἀτμοσφαίρας, τὴν ὑγρασίαν αὐτῆς, καὶ ἄλλας αἰτίας. Ἐν γένει ὅμως, κατὰ μέσον ὅρον, τὸ πρωῒνόν λυκαυγές ἀρχίζει ὅταν ὁ ἥλιος ᾔηαι 18 μοίρας κάτω τοῦ ὀρίζοντος. Τὸ δ' ἐσπερινόν λυκαυγές, ἰδιαιτέρως καλούμενον ὑπὸ τινων δελίη, εἶναι ὅπως οὖν μακρότερον τοῦ πρωῒνου. Διαφέρει δὲ καὶ κατὰ διαφοροὺς καιροὺς καὶ τόπους.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΚΑΡΟΛΟΣ Ο ΔΕΥΤΕΡΟΣ, ΚΑΙ
Ο ΓΥΛΙΕΛΜΟΣ ΠΕΝ.

ΜΕΛΛΩΝ ὁ Γυλιέλμος Πέν ν' ἀποπλευσῇ ἐξ Ἀγγλίας εἰς Πενσυλθανίαν, ὑπῆγε ν' ἀποχαιρετήσῃ τὸν βασιλέα Κάρολον τὸν Δεύτερον, καὶ ἔκαμε μετ' αὐτοῦ τὴν ἐπομένην συνδιάλεξιν—

«Καλέ μου φίλε Γυλιέλμε, εἶπεν ὁ βασιλεὺς, σ' ἐπώλησα μίαν ἐξαίρετον ἐπαρχίαν εἰς τὴν Βόρειον Ἀμερικὴν· ἀλλὰ, μ' ὅλον τοῦτο, δὲν στοχάζομαι ὅτι σκοπεύεις νὰ ὑπάγῃς ἐκεῖ σὺ ὁ ἴδιος.»

«Μάλιστα καὶ σκοπεύω, ἀπεκρίθη ὁ Γυλιέλμος· καὶ ἦλθον ἐξεπίτηδες νὰ σὲ ἀποχαιρετήσω.»

«Τί! δὲν φοβεῖσαι τοὺς ἀγρίους τῆς Ἀμερικῆς! πῶς δύνασαι νὰ ἐξασφαλισθῇς; τὸ κατ' ἐμέ πολύ φοβοῦμαι ὅτι, μετ' ὀλίγον ἀφοῦ πατήσης τὰ χόματά των, θέλουν σ' ἐψήσει ζωντανόν.»

«Μὴ φοβοῦ· εἰμαι ἄριστα ἐξησφαλισμένος.»

«Ἀμφιβάλλω περὶ τούτου, φίλε Γυλιέλμε· ἡ μόνη ἀσφάλεια, κατὰ τὴν ιδέαν μου, ἡ μόνη προφύλαξις ἀπὸ τοὺς ἀνθρωποφάγους ἐκείνους, συνίσταται εἰς τάγμα καλῶν στρα-

τιωτῶν μὲ τὰ τηλεβόλα καὶ τὰς λόγχας των· καὶ στοχάζομαι καλὰ, ἰδοὺ σὲ τὸ προλέγω,—μ' ὅλην μου τὴν εὐνοίαν πρὸς σὲ καὶ τὴν οἰκογένειάν σου, εἰς τὴν ὁποίαν ἔχω μετὰ γάλας ὑποχρεώσεις, δὲν θέλω πέμψει μετὰ σοῦ οὐδένα στρατιώτην.»

«Δὲν χρειάζομαι τοὺς στρατιώτας σου, ἀπεκρίθη ὁ Γυλιέλμος· ἔχω τὰ θάρρη μου εἰς κατὰ καλῆτερον ἀπὸ τοὺς στρατιώτας σου.»

Ὁ βασιλεὺς παρεκάλεσε νὰ τὸν εἴπῃ τί ἦτον αὐτό.

«ἔχω τὰ θάρρη μου εἰς αὐτοὺς ἐκείνους, εἰς τὴν ιδίαν αὐτῶν ἠθικὴν αἴσθησιν, καὶ εἰς τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν σωτήριον, ἥτις ἐφανέρωθη εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.»

«Φοβοῦμαι, φίλε Γυλιέλμε, ὅτι ἡ χάρις αὕτη δὲν ἐφανέρωθη ποτὲ εἰς τοὺς Ἰνδοὺς τῆς Βορείου Ἀμερικῆς.»

«Διατί ὅχι καὶ εἰς αὐτοὺς, καθὼς καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς;»

«Ἄν εἶχε φανερωθῇν εἰς αὐτοὺς, εἶπεν ὁ βασιλεὺς, μὴ λὺς ἤθελον μεταχειρισθῇ τοὺς ὑπηκόους μου τόσον βαρβάρως.»

«Αὐτὸ δὲν ἀποδεικνύει τὸ ἐναντίον, φίλε Κάρολε. Οἱ ὑπήκοοί σου ἦσαν ἡ πρώτη ἀρχὴ τοῦ κακοῦ. Ὅτε πρῶτον ὑπῆγαν εἰς τὴν Ἀμερικὴν, εὗρηκαν τοὺς αὐτόχθονας ὅσον ἦτο δυνατόν φιλόφρονες καὶ περιποιητικούς. Καθ' ἐκάστην περιέμενον αὐτοὺς οἱ δυστυχεῖς νὰ ἐκθῶσιν εἰς τὴν ξηρὰν, ἔσπευδον νὰ τοὺς προῦπαντήσωσι, καὶ τοὺς παρέθετον τὰς εὐρισκομένας τροφάς. Εἰς ἀνταμοιβὴν τῆς φιλοξενίας ταύτης τῶν ἀγρίων, ὡς ὀνομάζομεν αὐτοὺς, οἱ ὑπήκοοί σου, οἱ καλούμενοι Χριστιανοί, ἐσφετερίσθησαν τὸν τόπον των, τὰς καρποφόρους γαίας ὅπου ἐκυνήγουν, καὶ ὅθεν ἐξωστροφούντο! Τί θαῦμα λοιπὸν ἂν ἡ τοσαύτη ἀδικία ἔκαμε τοὺς ἀνθρώπους τούτους ν' ἀπελπισθῶσι, καὶ ἂν ἀπελπισθέντες, καὶ πλήρεις ἀπὸ πνεῦμα ἐκδικήσεως, ἐπράξαν δεινὰ τινα;»

«Ἔστω, λοιπόν· ἐλπίζω, φίλε Γυλιέλμε, ὅτι δὲν θέλεις παραπονεθῇν ὅταν σὲ μεταχειρισθῶσι ταύτητρόπως.»

«Δὲν τὸ φοβοῦμαι,» ἀπεκρίθη ὁ Πέν.

«Ναί! καὶ πῶς θέλεις τὸ ἀποφύγει; Καὶ σὺ βέβαια μελετᾷς νὰ οἰκειοποιηθῇς τὰς γαίας των.»

«Μάλιστα, ἀλλ' ὅχι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον· ὅχι ἀποδίδωκν ἀπ' αὐτὰς τοὺς ἀθλίους ἰδιοκτήτας.»

«Ὅχι ἀποδίδωκν! πῶς λοιπὸν θέλεις λάβειν αὐτάς;»

«Ἐννοῶ νὰ τὰς ἀγοράσω παρ' αὐτῶν.»

«Νὰ τὰς ἀγοράσῃς παρ' αὐτῶν! Καλὲ, ἤδη ἡγόρασες αὐτάς παρ' ἐμοῦ.»

«Ναί, τὸ γνωρίζω, καὶ τὰς ἡγόρασα μάλιστα πολὺ ἀκριβὰ· ἀλλ' αὐτὸ ἐπράξα μόνον διὰ νὰ ἐλκύσω τὴν εὐνοίαν σου, ὅχι ὅτι ἐνόμιζον ὅτι εἶχες κἀνὲν δικαίωμα εἰς τὰς γαίας των· ὅχι, φίλε Κάρολε, οὐδὲν δικαίωμα· τί δικαίωμα ἔχεις σὺ εἰς τὰς γαίας ἐκείνων;»

«Θαυμάζω! τὸ δικαίωμα τῆς ἀνακαλύψεως, τὸ δικαίωμα, τὸ ὁποῖον ὁ Πάπας καὶ ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ βασιλεῖς συνεφώνησαν νὰ δίδωσιν εἰς ἀλλήλους.»

«Τὸ δικαίωμα τῆς ἀνακαλύψεως! Ἀλλόκοτον εἶδος δικαϊώματος, τρώντι. Ὑπόθεσις, φίλε Κάρολε, ὅτι πλοιαρία τινὰ τῶν αὐτοχθόνων Ἀμερικανῶν διέβαινον τὸν Ἀτλαντικὸν, καὶ ἀνεκαλύπτει τὴν νῆσον τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας, καὶ ἀπλῶς κατὰ συνέπειαν τῆς ἀνακαλύψεως ταύτης ἤξιουν νὰ οἰκιστοποιηθῶσιν αὐτήν, καὶ νὰ τὴν ἐκθέσωσιν εἰς δημοπρασίαν ὑπὲρ κεφαλῆς σου, — πῶς ἤθελε σὲ φανῇ τοῦτο;»

«Τὴν ἀλήθειαν νὰ εἶπω, ἀπεκρίθη ὁ Κάρολος, ἤθελε μὲ φανῆν ἀναιδέστατον.»

«Πῶς λοιπὸν ἐμπορεῖς σὺ, Χριστιανὸς ὢν, καὶ Χριστιανὸς ἡγεμὼν, νὰ πράττης ὅ,τι παντάπασι κατακρίνεις εἰς τοὺτους, τοὺς ὁποίους ὀνομάζεις ἀγρίους; Ναι, φίλε Κάρολε καὶ ὑπόθεσις πάλιν ὅτι οἱ Ἰνδοὶ οὗτοι ἐκήρυττον πόλεμον κατὰ σοῦ μόνον διότι δὲν ἤθελες νὰ τοὺς παραδώσῃς τὴν νῆσόν σου, καὶ ὅπλα ἔχοντες ὀλεθριώτερα τῶν ἰδικῶν σου, ἐφόνευσαν πολλοὺς ἐκ τῶν ὑπηκόων σου, καὶ ἀπεδίωκον τοὺς λοιπούς· δὲν νομίζεις ὅτι τοῦτο ἤθελεν εἶσθαι φρικωδέστατον;»

Ὁ βασιλεὺς συγκατένευσεν εἰς ταῦτα πάντα, καὶ ἐφαίνετο ἐντέλως πεπεισμένος. Ὁ δὲ Γυλιέλμος ἐξηκολούθησε·

«Πῶς λοιπὸν, φίλε Κάρολε, ἐμπορῶ ἐγὼ, ὅστις ὀνομάζομαι Χριστιανὸς, νὰ πράξω ὅ,τι ἔπρεπε νὰ βδελυχθῶ, ἂν τὸ ἔπραττεν ἔθνικός; Ὁχι, δὲν θέλω τὸ πράξειν· ἀλλὰ θέλω ἀγοράσῃ τὸ δικαίωμα παρὰ τῶν ἰδιοκτητῶν, παρ' αὐτῶν τῶν Ἰνδῶν. Τοιοῦτοτρόπως θέλω μιμηθῇ τὸν Παντοκράτορα κατὰ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὸ ἔλεός του, καὶ θέλω ἐλκύσῃ τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποικίαν μου.»

Ἡ Πενσυλβανία (ἐπαρχία τῆς Ἀμερικῆς οὕτως ὀνομασθεῖσα ἐκ τοῦ Γυλιέλμου τούτου Πέν) ἔγινε μετ' ὀλίγον ἀκμάζουσα ἀποικία, καὶ ὑπῆρξεν ἐβδομήκοντα ἔτη (καθ' ὅσον χρόνον ἐκυβέρνηον οἱ Κουάκεροι) χωρὶς ἄλλην τινὰ βίαν παρὰ τὴν ἀστυνομικὴν· καὶ εἰς τὸ διάστημα τῶν ἐβδομήκοντα τούτων ἐτῶν ἐχθρὸς δὲν εἰσέβαλέ ποτε κατ' αὐτῆς.

ΤΟ ΠΕΡΙ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ ΦΡΟΝΗΜΑ ΤΟΥ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ.

Ο ΚΟΜΗΣ Μονθολὼν (Comte de Montholon) ὁ πιστὸς φίλος τοῦ Ναπολέοντος Βοναπάρτου, διηγεῖται τὴν ἐπομένην συνδιάλεξιν τοῦ αὐτοκράτορος, τὴν ὁποίαν καταχωροῦμεν χωρὶς νὰ ἐγγνώμεθα τὴν ἀλήθειαν αὐτῆς. Ἐγίνε δὲ εἰς τὴν νῆσον τῆς ἑξορίας του, τὴν Ἀγίαν Ἑλένην.

«Γνωρίζω τοὺς ἀνθρώπους,» εἶπεν ὁ Ναπολέων, «καὶ σὲ λέγω ὅτι ὁ Ἰησοῦς δὲν εἶναι ἀνθρώπος!»

«Ἡ Θρησκεία τοῦ Χριστοῦ εἶναι μυστήριον· προῆλθεν ἐξ ὑπερανθρώπινου νοός, καὶ συντηρεῖται δι' ἐμφύτου τινὸς δυνάμεως. Εἰς αὐτὴν εὐρίσκομεν ἰδιαιτέραν ἀτομικότητα, ἥτις ἐγέννησε λόγους καὶ ἀξιώματα πρότερον ἄγνωστα. Ὁ Ἰησοῦς τίποτε δὲν ἐδανείσθη ἀπὸ τὰς ἡμετέρας γνώσεις. Παρέστησεν αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐντελὲς παράδειγμα τῶν ἰδίων του παραγγελμάτων. Ὁ Ἰησοῦς δὲν εἶναι φιλόσοφος· διότι ὡς ἀποδείξει

ἔφερε τὰ θαύματα, καὶ ἀπ' ἀρχῆς οἱ μαθηταὶ του ἐλάτρευον αὐτόν. Τρώντι, ἡ μάθησις καὶ ἡ φιλοσοφία πρὸς σωτηρίαν δὲν χρησιμεύουσι· καὶ ὁ Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον διὰ ν' ἀποκαλύψῃ τὰ μυστήρια τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοὺς νόμους τοῦ πνεύματος.

«Ὁ Ἀλέξανδρος, ὁ Καῖσαρ, ὁ Μέγας Κάρολος, καὶ αὐτὸς ἐγὼ, ἐδεμελιώσαμεν αὐτοκρατορίας· ἀλλ' εἰς τί ἐπεστηρίξαμεν τὰ τῆς μεγαλοφυΐας ἡμῶν δημιουργήματα; Εἰς τὴν ΒΙΑΝ. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μόνος ἐδεμελίωσε τὴν αὐτοκρατορίαν του ἐπὶ τῆς ΑΓΑΠΗΣ· καὶ τὴν στιγμὴν ταύτην μυριάδες μυριάδων ἤθελον ἀποθάνειν ὑπὲρ αὐτοῦ.

«Ἡ Χριστιανικὴ Θρησκεία δὲν ἐθριάμβευσεν εἰς τὸν κόσμον ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἢ μιᾷ μάχῃ· ἀλλὰ μετὰ πολυχρόνιον πόλεμον, δι' ἀγῶνος τριακοσίων ἐτῶν, τὸν ὁποῖον ἤρχισαν οἱ Ἀπόστολοι, καὶ ἐξηκολούθησεν ἔπειτα ἡ πληθὺς τῶν Χριστιανῶν. Εἰς τὸν πόλεμον τοῦτον, ὅλοι οἱ βασιλεῖς καὶ οἱ δυνάσται τῆς γῆς ἦσαν ἐξ ἑνὸς μέρους· ἐκ δὲ τοῦ ἄλλου, δὲν βλέπω στρατὸν, ἀλλὰ μυστηριώδη τινὰ δύναμιν, ἀνδρας τινὰς διεσχορπισμένους τῇδε κἀκεῖσε ἀπανταχοῦ τῆς οἰκουμένης, καὶ ἄλλο κέντρον μὴ ἔχοντας παρὰ κοινὴν πίστιν εἰς τὰ μυστήρια τοῦ σταυροῦ.

«Ἀποθνήσκω πρὸ τοῦ καιροῦ μου, καὶ τὸ σῶμά μου θέλει ἐπανέλθειν εἰς τὸν χοῦν νὰ γένῃ βρῶμα σκωλήκων. Τοιαύτη εἶναι ἡ τύχη ἡ περιμένουσα τὸν ἐπικληθέντα μέγαν Ναπολέοντα. Ὅποια ἄβυσσος μεταξὺ τῆς ἰδικῆς μου ἀθλιότητος καὶ τῆς αἰωνίου βασιλείας τοῦ Χριστοῦ, ἥτις διακηρύσσεται, ἀγαπᾶται, καὶ λατρεύεται, καὶ ἥτις ἐκτείνεται καθ' ὅλην τὴν γῆν! Θάνατον λέγεις τοῦτο; δὲν εἶναι μᾶλλον ζωὴ; Ὁ Θάνατος τοῦ Χριστοῦ εἶναι ὁ Θάνατος Θεοῦ!»

Εἰς τὰς τελευταίας λέξεις ἐστάθη ὁ Ναπολέων· ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ στρατηγὸς Βερτράνδος δὲν ἀπεκρίθη, ἐπρόσθεσεν ὁ αὐτοκράτωρ, «Ἄν δὲν κατανοῇς ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι Θεὸς, κακῶς ἐπραξα διορίσας σε στρατηγόν.»

Ἄν ἀληθῶς ἐλάλησε ταῦτα ὁ Ναπολέων, εἶναι τῶν ὀντι ἀρίστη μαρτυρία ὑπὲρ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ μεγίστου πολεμιστοῦ τῶν νεωτέρων χρόνων.

Η ΠΡΟΟΔΟΣ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ.

ΒΛΕΠΩ ὅτι ὁ ἀνθρώπος δὲν εὐχαριστεῖται ποτὲ εἰς τὴν παρούσαν του κατάστασιν, ἀλλὰ πάντοτε ἐπιθυμεῖ ἐξοχωτέραν. Καὶ ὡς τὰ χόρτα ἀδιαλείπτως αὐξάνουν, ἕως νὰ τελειοποιηθῶσιν, οὕτω καὶ ὁ ἀνθρώπος πάντοτε βιάζεται εἰς τὰ ἐμπροσθεν, ἕως νὰ φθάσῃ εἰς τὸ σκοπούμενον τέλος, τὸ ὁποῖον νομίζει ὅτι θέλει τὸν κάμειν εὐτυχῇ. Ὡς ψυχὴ μου, ὁ Θεὸς εἶναι τὸ τέλος σου, καὶ ἡ εὐδαιμονία σου κρέμαται ἀπὸ τὸ νὰ προσδεύῃς ἀδιαλείπτως πρὸς τὴν ἐντέλειάν σου. Προχώρει λοιπὸν πάντοτε, ἕως οὗ νὰ φθάσῃς εἰς ἀνάπαυσιν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Κυρίου.